

А31708

9(сс2)

Т 411

Тернопіль

Бережани

Юратин

Бурштин

Галич

Єзупіль

Калуш

Тисмениця

Тлумач

СТАНІСЛАВІВ

Бортники

Овертин

Городенка

Гвіздець

КОЛОДІЯ

Прут

Заболотів

СНЯТИН

Делятин

Яреличе

Ворохта

Косів

Черемш

Вашківці

Кути

Вижниця

Жаб'є

Криворівня

Іван Тимів Джерела з історії села Бортники XV-XVIII ст.

Документи й матеріали
(1433-1772)

До 580-річчя першої
писемної згадки

ЗМІСТ

Передмова	4
Від упорядника.....	6
Розділ 1. Загальна характеристика наукових та архівних джерел.....	10
Археографічні видання актових джерел.....	16
Джерелознавчі довідкові видання.....	23
Бібліографічні покажчики особистих архівних фондів.....	25
Документи Коронної метрики.....	27
Матеріали галицьких гродських і земських книг – важливе історичне джерело з минулого краю.....	39
Інвентарі маєтків.....	65
Люстрації королівщин як джерело з історії села XVI–XVIII ст.....	68
Матеріали ревізій як історичне джерело про минуле покутського села.....	78
Поборові реєстри як різновид документальних записів в актових книгах.....	80
Розділ 2. Акти села Бортники XV ст.....	88
Розділ 3. Податкові реєстри та маєткові акти XVI ст.....	96
Розділ 4. Документи про участь бортниківчан у повста- нні під проводом Семена Височана 1648 р. та інші акти.....	98
Розділ 5. Матеріали королівських люстрацій та інвен- тарів XVII–XVIII ст.....	104
Додатки.....	117
Коментарі.....	125
Географічний покажчик.....	146
Іменний покажчик.....	148
Умовні скорочення.....	150
Перелік документів.....	151
Перелік використаних архівних та бібліотечних фондів.....	152
Документальні видання за темою збірника.....	153
Бібліографія.....	159
Список скорочень архівів, архівних фондів та бібліотек.....	174
Список ілюстрацій.....	175

РОЗДІЛ 2
АКТИ СЕЛА БОРТНИКИ XV ст.

№ 1

1433 р., березня 15. Покривниця. – Дозвіл, виданий королем Владиславом III галицькому старості Михайлові Бучацькому на володіння селом Бортники

Оригінал і копія документа не відомі. Зберігся його запис (пошкоджений) серед документів Литовської метрики (*Warszawa, AGAD, Tzw. «Metryka Litewska», IVB, t. 9, k. 208v. – Tytuł: Bortniki (фото1)*).

[Litterae] Wladislai regis Poloniae super summam sexaginta grnaruin numeri et ponderis Polonicaliuiin consucti strenuo Michaeli de Buczacz capitaneo Haliciensi in villa Bortnyky dicta et in district Haliciensi sita racione aliarum villarum, quas ab ipso sua majestas recepit et dedit Hryczkony Kirdyiowicz, inscriptam per ipsum et successors eius usque ade exsolutiontm tenen [da], stationibus et iuribus in cadem pro sua maiestate et successoribus regibus in omnibus reservatis.

Datum in Pokriwnicza, dominico die Oculi 1433.

Quae quidem sexaginta sexagena erant sibi in alia littera inscriptae. Ad relationem magnifici Vincentii de Samotuly castellani Myedzi-rzeczensis.

Переклад

Покривниця, 15 березня 1433 р.

Бортники

[Дозвіл] Владислава^a, короля Польського, на суму 60 кіп^b звичайної польської лічби, записану мужньому Михайлові з Буг (Бучача)^b, галицькому старості, на селі в Галицькому повіті, званому Бортники, замість інших сіл, які його Величність від нього взяв і надав Грицькові Кірдеєвичу;^c запис (здійснено) на нього самого та його спадкоємців, щоб тримали це (село) аж до виплати суми, згідно з порядком і правами, які повністю зберігаються за його Величністю та спадкоємцями короля.

Дано в Покривниці, у Хресну неділю (15. 03.) 1433 р.

РОЗДІЛ 5
МАТЕРІАЛИ КОРОЛІВСЬКИХ ЛЮСТРАЦІЙ
ТА ІНВЕНТАРІВ XVII–XVIII ст.

№ 15

1616 р. – Витяг із Люстрації Руського воєводства 1616 року, Тлумацьке староство с. Бортники

У тому селі тяглих^а підданих на цілих дворищах є 3. Кожний платить чиншу з дворища по 2 флорени^б і 12 грош^в, що разом складає 7 фл. 6 гр.

Ватаман^г на дворищу від податків і повинностей всіляких вільний, але задіяний до послуг двору.

Піп на дворищу^д платить чиншу^е 2 фл.

Вибранець^є на дворищу^з від робіт і чиншу вільний, тільки виконує службові повинності^к.

На півдворищах^л підданих осілих двоє, кожний платить чиншу по 1 фл. і 6 гр., що разом складає 12 фл. і 12 гр. Робити повинні по 3 дні в тиждень^м із цілого дворища. Підсадок^н чиншу не платить. Побережників два^п, вони вільні від чиншу, тільки пильнують ліси. Із корчми – 5 флоринів.

Загальна сума з усього села – 16 фл. 18 гр.

ЦДІА у Києві. – Ф. 1. – Оп. 1. – Спр. 5. – Арк. 397 зв. Оригінал. Мова старопольська.

Опубл.: Тимів І. М. Село на Покутті в XV–XVIII ст. Історія Бортників від найдавніших часів до XIX ст. – Івано-Франківськ : Нова Зоря, 2006. – С. 125.

№ 16

1621 р. – Витяг із Люстрації королівських дібр 1621 р. Староство Тлумацьке

Місто Тлумач, яке через татарські набіги^а зі всім спалене, поступало з нього провіанту річного згідно з минулою люстрацією № 17/11.

Села, що належать до староства, то Олеч^б, Олигренди Бортники, Грушка, Дорожне^в, Долина, Семенівка, Раковице^г, Єзеряни^д, з яких певні провіаннти^є надходили, а тепер через татарські набіги всі знесені з (лиця – І. Т.) землі та спустошені з фільварками.

Витяг із Люстрації села Бортники 1772 р.^а

№ п/п	Громада підданих у Тлумацьких передмістях	Коні, воли*	Робочі дні		Чи нш Зло ті	П і в ні	Ку ри, яй ця **	Мот ки пря жі (ни ток)
			К ін ні	Пі ші				
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Гаврило Федьків	1	—	1	—	1	2/6	—
2	Федор Капустинський	1	—	1	—	1	2/6	½
3	Іван Гринюків	—	—	1	—	1	2/6	½
4	Іван Андрійов, ткач	—	—	1	—	1	2/6	—
5	Петро Спас	1	—	1	—	1	2/6	½
6	Петро Пристайко	/4	2	—	—	2	3/12	1
7	Семен Смалюжин	—	—	1	—	1	2/6	½
8	Іван Клекало	/1	2	—	—	2	3/12	1
9	Григор Клекало	1/5	2	—	—	2	3/12	1
10	Нікіфор Громадюк, ткач	—	—	1	—	1	2/6	—
11	Іван Шевчук	—	—	1	—	1	2/6	½
12	Іван Коцаба	—	—	1	—	1	2/6	½
13	Олеса Томин	—	—	1	—	1	2/6	½
14	Ігнатій Пашковський	—	—	1	—	1	2/6	½
15	Федор Крив'як, гуменний ^б	—	—	—	—	—	—	—
16	Дмитро Бриняк, лановий ^б	—	—	—	—	—	—	—
17	Федор Смик	—	—	1	—	1	2/6	½
18	Олекса Бриняк	—	—	1	—	1	2/6	½

19	Яків Присяжнюк	-	-	1	-	1	2/6	½
20	Ілько Козик, ткач	1/	-	1	-	1	2/6	-
21	Михайло Пристайко	1/3	2	-	-	2	3/12	1
22	Василь Пристайко	/4		-	-	2	3/12	1
23	Іван Маланчук	-	-	1	-	1	2/6	½
24	Яков Гарасімов	-	-	1	-	1	2/6	½
25	Павло Слободзянюк	/2	2	-	-	2	3/12	1
26	Олекса Яковишин	/4	2	-	-	2	3/12	1
27	Федько Клекало	/4	2	-	-	2	3/12	1
28	Грегор Байборода	/2	2	-	-	2	3/12	1
29	Тома Кільзишин	/3	2	-	-	2	3/12	1
30	Яцко Смалюга	2/5	2	-	-	2	3/12	1
31	Михайло Капустинський, атаман	-	-	-	-	-	-	-
32	Михайло Ткачов	/2	2	-	-	1	2/6	½
33	Михайло Воротний	1/	2	-	-	2	3/12	1
34	Іван Федьків, ткач	-	-	1	-	1	2/6	-
35	Григор Гарасимов	-	-	1	-	1	2/6	½
36	Гринь Слободзянюк	1/	2	-	-	1	2/6	½
37	Василь Фурда	1/	2	-	-	1	2/6	½
38	Тимко Хімей, лісник	1/	2	-	-	-	-	-
39	Яків Гаврилків	-	-	1	-	1	2/6	½
40	Іван Гарасимів, прис.	-	-	-	-	-	-	-
41	Семен Ілька Таназа	1/4	2	-	-	2	3/12	1
42	Іван Кузьов	/9	2	-	-	2	3/12	1
43	Кость Хащованський	-	-	1	-	1	2/6	½
44	Яків Швець	-	-	-	12	1	2/6	½
45	Михайло Федьків	-	-	1	-	1	12	½
46	Микита Темін	-	-	1	-	1	2/6	½
47	Микола Хащованськ.	/1	2	-	-	1	2/6	½
48	Гаврило Кожушний	2	2			2	6	1

49	Федор Майстер	1/2	2	--	—	1	2/6	½
50	Григор Федьків	—	—	1	—	1	2/6	½
51	Олекса Федоришин	1/4	2	—	—	2	3/12	1
52	Гнат Козик, ткач	—	—	1	—	1	2/6	—
53	Андрусь Гарига, лісн.	—	—	—	—	—	—	—
54	Федор Курилів	—	—	1	—	1	2/6	½
55	Гнат Слободзянюк	1/2	2	—	—	2	3/12	1
56	Дмитро Пашковський	—	—	1	—	1	2/6	½
57	Андрій Гаридзюк	—	—	1	—	1	2/6	½
58	Гнат Мікітин	—	—	1	—	1	2/6	½
59	Федор Тихонюк	—	—	1	—	1	2/6	½
	Комірники							
1	Григор Григорашів	—	—	—	—	—	—	—
2	Павло Спасюк	—	—	—	—	—	—	—
3	Гаврило Сліпенький	—	—	—	—	—	—	—
4	Степан Курилів	—	—	—	—	—	—	—
5	Волобриська, вдова	—	—	—	—	—	—	—
6	Михайло Гаридзюк	—	—	—	—	—	—	—
	Шляхта	—	—	—		—	—	—
66	Антон Самоленський				12			
67	Лючинський	—	—	—	12	—	—	—
68	Гошовський	—	—	—	12	—	—	—
69	Рутковський	—	—	—	12	—	—	—

ЦДІА у Львові. – Ф. 5. – Оп. 1. – Спр. 298. – Арк. 454–455. Оригінал. Мова старопольська. Публікується вперше.

* У графі третій скісною рисою розділено кількість коней і волів.

** Скісна риска у восьмій графі ділить кількість курей і яць.

*** У дев'ятій графі цей знак є складовою математичного символу дробу.

Bortniki

Alexander Rex Bohemie Super Jura in die Serenitate
 Regie curie in civitate Pragensi quodammodo concessimus
 Michaeli de Duga Capitano Hahnen in die Bruna
 Rex littera et in districtu Hahnen sicut zone aliam v. l. a
 rmm. quas ab ipso suo M. recepit etiam de Hahnen Rex
 deionij. inscriptionem per ipsum et successores eius. Et ad
 excludendum eundem. Inscriptionibus et iuribus in eum proficiat
 et successoribus Regibus in omnibus reservatis. Datum in Bo.
 Regimya. Dominico die octavo 1433. In die Serenitate
 Regie Curie prate sibi in alio loco inscriptione et licta
 Michaeli de Schemotubij Castellarij Regimyer.

Акт Люстрації села Бортники 1616 р.
(Док. № 5)

Цей акт поданий пану [?] [?] [?]
[?] [?] [?] [?] [?] [?]
[?] [?] [?] [?] [?] [?]

Ватаман на дворянство до [?] [?]
[?] [?] [?] [?] [?] [?]

Про дворянство [?] [?]

Возвращение на дворянство от [?] [?]
[?] [?] [?] [?] [?] [?]

На [?] [?] [?] [?] [?] [?]
[?] [?] [?] [?] [?] [?]

Робит [?] [?] [?] [?] [?] [?]
[?] [?] [?] [?] [?] [?]

Подорож [?] [?] [?] [?] [?] [?]
[?] [?] [?] [?] [?] [?]

Робит [?] [?] [?] [?] [?] [?]
[?] [?] [?] [?] [?] [?]

З [?] [?] [?] [?] [?] [?]
[?] [?] [?] [?] [?] [?]